

Легалізація тіньової зарплати

Закон України № 77-VIII від 28.12.2014 року вносить низку змін, спрямованих на стимулювання виведення заробітної плати з тіні та посилення відповідальності за порушення трудового законодавства щодо допуску працівника до роботи без оформлення трудового договору та за недотримання мінімальних державних гарантій в оплаті праці.

Відповідно до змін, внесених в КЗпП, відтепер працівник не може бути допущений до роботи без укладення трудового договору (оформленого наказом чи розпорядженням власника або уповноваженого ним органу) та повідомлення Державної фіскальної служби України в порядку, який ще буде встановлений Кабінетом Міністрів України.

Водночас законодавець передбачив відповідальність роботодавців за порушення порядку допуску працівників до роботи:

- у разі фактичного допуску працівника до роботи без оформлення трудового договору, оформлення працівника на неповний робочий час у разі фактичного виконання роботи повний робочий час, установлений на підприємстві, та виплати заробітної плати (винагороди) без нарахування та сплати єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (ЄСВ) та податків передбачено штраф у розмірі 36540,00 грн. за кожного працівника, щодо якого скоєно порушення;
- у разі порушення встановлених строків виплати заробітної плати працівникам, інших виплат, передбачених законодавством про працю, більш як за один місяць або виплати їх не в повному обсязі передбачено штраф у розмірі 3654,00 грн.;
- у разі недотримання мінімальних державних гарантій в оплаті праці передбачено штраф у розмірі 12180,00 грн. за кожного працівника, щодо якого скоєно порушення.

Крім цього, Закон знизив ставку єдиного соціального внеску, а тим самим і податкове навантаження на фонд оплати праці.

Починаючи з 1 січня 2015 року при нарахуванні заробітної плати чи винагороди за цивільно-правовими договорами ставки єдиного соціального внеску (залежно від класу професійного ризику виробництва та виду економічної діяльності роботодавця ставки ЄСВ коливаються від 36,76% до 49,7%) застосовуються із коефіцієнтом 0,4 у випадку, якщо платником (роботодавцем) виконуються одночасно такі чотири умови:

- база ЄСВ за період, за який нараховується заробітна плата (винагорода), щонайменше в 2,5 рази перевищує загальну середньомісячну базу нарахування ЄСВ за 2014 рік; якщо такого перевищення немає, то платник (роботодавець) замість коефіцієнту 0,4 має право застосовувати коефіцієнт, що розраховується шляхом ділення загальної середньомісячної бази нарахування ЄСВ за 2014 рік на загальну базу нарахування ЄСВ за місяць, за який нараховується заробітна плата (винагорода), щоправда в будь-якому випадку коефіцієнт не може бути меншим за 0,4:

- середня заробітна плата на підприємстві збільшилася мінімум на 30% у порівнянні з середньою заробітною платою за 2014 рік;
- середній платіж на одну застраховану особу після застосування коефіцієнта складе не менше ніж 700 гривень;
- середня заробітна плата на підприємстві складе не менше трьох мінімальних заробітних плат (місячний розмір мінімальної заробітної плати до 30 листопада 2015 року складає 1218,00 грн.; погодинний – 7,29 грн.).

Починаючи з 1 січня 2016 року при нарахуванні заробітної плати чи винагороди за цивільно-правовими договорами ставки єдиного соціального внеску застосовуються із коефіцієнтом 0,6. При цьому роботодавці не зобов'язані будувати виконувати зазначені вище умови.

Роботодавці тепер зобов'язані платити ЄСВ в розмірі, не меншому мінімального внеску, який розрахований з місячного розміру мінімальної заробітної плати.

Законодавець посилив адміністративну відповідальність роботодавців та підвищив розмір штрафних санкцій за порушення порядку нарахування ЄСВ та за несплату або несвоєчасну сплату цього внеску.

Так за несплату або несвоєчасну сплату ЄСВ штраф збільшений з 10% до 20% від своєчасно несплачених сум. За донарахування податковими органами своєчасно не нарахованого ЄСВ штраф збільшений з 5% до 10% від донарахованої суми за кожний повний або не повний звітний період; але, як і раніше, загальна сума штрафу за це порушення не може перевищувати 50% донарахованого ЄСВ.

Закон передбачає створення Фонду соціального страхування України шляхом об'єднання Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань та Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності.